

31
de ani

1990 - 2021

Obiectivele Asociației SOS Copiii: o familie, o casă, un viitor

Simbolul Asociației SOS Copiii Sântana 1990-2021

- o idee, un gând pornit din inimă: o casă, o familie pentru fiecare copil;
- activități pentru copii: școală, ajutor în gospodărie, socializare, sport, formare profesională

Membri fondatori

Enache Viorel
Enache Viorica
Drida Floare
Puia Gheorghe
Puia Ilena
Deaconu Maria
Iosif Virginia
Ciupuligă Viorica
Selegean Ilie

Covaciu Nicolae
Covaciu Inge
Boar Dumitru
Onețiu Ana
Budea Ionel
Vârșândan Ioan
Vârșândan Viorica
Gag Iacob
Gag Emilia

Realizări în perioada 1990 – 2021

- **10 case de tip familial în localitatea Sântana**
- **4 case tip familial în localitate Zăbrani**
- **438 copii ocrotiți în casele de tip familial**
- **1 casă tip familial în localitatea Lipova**
- **3 case de tineret în localitatea Sântana**
- **1 centru de zi în localitatea Sântana**
- **1 bloc / 20 apartamente sociale în municipiul Arad**
- **1 centru de inițiere, formare și ocupare profesională tineri / ateliere protejate**
- **188 tineri integrați socio profesional**
- **7 publicații de specialitate pentru personalul caselor de copii**
- **Documente și proceduri de lucru pentru personalul caselor de tip familial**
- **Parteneriate naționale și internaționale**
- **7 proiecte cu finanțare europeană**
- **Conferințe, vizite și schimburi de experiență în plan intern și internațional**
- **Membru fondator și primul Președinte al Organizației Pentru Copiii Noștri**
- **Membru Fondator și primul Președinte al Federației Naționale a Organizațiilor din Protecția Copilului**

Principali colaboratori care au participat la înființarea Asociației SOS Copiii, realizarea și extinderea sistemului de case de tip familial

1990

- **Primăria Sântana**
- **ISJ Arad**

1991

- **Fundația Carrefour, Neuchatel (Elveția)**
- **Kinderhilfe Rumanien Bremen (Germania)**
- **Kinderhilfe Rumanien Basel (Elveția)**
- **Gilles Pavillon (Elveția)**
- **Louis Rochat (Elveția)**
- **Ministerul Învățământului**
- **Fundația Ajutați Copiii Lipova**

1992

- **Pascal Dessoulavy (Elveția)**
- **Georg Spindler (Germania)**
- **Direcția Muncii / AJOFM Arad**

1993

- **Primăria Arad**
- **Consiliul Județean Arad**
- **Comisia pentru Protecția Copilului Arad**
- **Departamentul pentru Protecția Copilului București**

1994

- **Primăria Zăbrani**
- **Direcția Muncii / AJOFM Arad**

1995

- **Wolfgang Kriesemer (Germania)**
- **Fundația ROOF (Anglia)**

1996

- **DPDC / DGASPC Arad**

Calendarul evenimentelor

1990

- **Iunie, Se constituie Comitetul de inițiativă pentru înființarea Asociației SOS Copiii Sântana**
- **August, Primăria Sântana pune la dispoziție două imobile pentru proiectele Asociației**
- **Septembrie, Sentința Tribunalului Arad privind înființarea Asociației SOS Copiii**
- **Decembrie, deschiderea primei case de copii de tip familial din România, casa SOS 1 Sântana**

1991

- **Februarie, stagiul profesional efectuat de dl. Viorel Enache la serviciile sociale din Neuchatel și Lausanne, Elveția**
- **Iulie, semnarea protocolului de colaborare cu Kinderhilfe Rumanien Bremen (Germania) și Basel (Elveția)**
- **Octombrie semnarea protocolului de colaborare cu Fundația Carrefour, Neuchatel (Elveția)**
- **Ministerul Învățământului emite aprobarea pentru Proiectul pilot case de copii de tip familial**
- **Primăria Sântana / Consiliul Local aprobă punerea la dispoziție a altor trei imobile pentru realizarea de case tip familial**
- **se deschid casele tip familial SOS 2, SOS 3, SOS4**

1992

- **Se deschid casele tip familial SOS 6 și SOS 7**
- **Apar primele publicații ale Asociației pe tema organizării și funcționării caselor de tip familial (ziarul „Cătălin” și broșura „Spre o nouă educație în casele de copii”), publicații distribuite caselor de copii din județ și din țară**
- **Se deschide prima casa de copii din Lipova (în colaborare cu Asociația Ajutați Copiii Lipova/Fundația Ajutați Copiii Lipova)**

1993

- **Se deschid atelierile de inițiere, formare și ocupare profesională pentru tineri – atelierile L'Avenir**
- **Se semnează protocolul de colaborare cu AJOFM Arad pentru ucenicie și calificare profesională tineri**

- Se semnează protocolul de colaborare cu Primăria Arad și se deschide Blocul Social Arad cu 20 apartamente pentru tinerii proveniți din casele de copii din județul Arad – locuințe sociale
- Se deschide la Sântana casa de tineret Carrefour

1995 – 2000

- Se deschid casele SOS 5, SOS 8 / casa Vio și SOS 9 / casa Vera din Sântana
- Se semnează protocolul de colaborare cu Primăria Zăbrani și se deschid casele SOS 1, SOS2-3 și SOS 4 din Zăbrani
- Se deschide la Sântana casa de tineret Wolfgang
- Casele de tip familial sunt reunite în Centrul de Plasament Sântana
- Casa SOS 3 devine sediu administrativ pentru Centrul de Plasament Sântana; SC L'Avenir SRL pune la dispoziția casei SOS 3 un imobil mai mare

2002 - 2016

- Centrul de Plasament Sântana devine Compartiment case tip familial Sântana
- Se deschide Centrul de zi Sântana
- Casa tip familial SOS 3 Sântana devine casă pentru asistenți maternali cu fam. Corban Dan și Viorica
- CJA / DGASPC lansează programul de contractare a serviciilor sociale de către ONG-uri și ca efect se închid casele SOS 4 și SOS 5
- Casa tip familial SOS 2 Sântana devine Centru de inițiere, formare și pregătire profesională tineri

2017 - 2019

- Urmare a procedurilor de contractare a serviciilor sociale, a extinderii sistemului de asistenți maternali profesioniști și a sprijinului financiar acordat familiilor de plasament, scade numărul de copii internați în casele de copii și se închid casa Vio, casa Vera și Centrul de zi din Sântana
- Casa SOS 1 Zăbrani este preluată prin contractare de servicii sociale de Fundația Humanitas - Elveția
- Casa SOS 2-3 Zăbrani este retrocedată proprietarilor germani
- Casa SOS 4 Zăbrani este transformată în Centru de zi sub coordonarea Fundației Humanitas – Elveția
- Asociația SOS Copiii și Fundația Ajutați Copiii Lipova pun bazele unei noi organizații: Alianța Pentru Copii

2021

- Sunt în funcțiune casele tip familial SOS 1, SOS 2 / CIFOP, SOS 6, SOS 7, SOS 8 și Casa de tineret de pe str. Zefirului

Conducerea Asociației SOS Copiii și a Centrului de Plasament în perioada 1990 - 2021

Membrii Consiliul Director SOS Copiii în perioada 1990 - 2021

- Enache Viorel
- Lazea Bogdan
- Enache Viorica
- Puia Gheorghe
- Bugariu Marius
- Bușta Violeta
- Daniel Hârcăian
- Gheorghe Lucoaie
- Anda Șoit

Membri Consiliul Director SOS Copiii la data prezentă

- Enache Viorica
- Hârcăian Daniel
- Lucoaie Gheorghe
- Șoit Anda

Conducerea Casei de copii școlari băieți Sântana / Centrul de Plasament Sântana

- Enache Viorel
- Maxa Dănuț Gheorghe
- Bușta Violeta
- Daniel Hârcăian

Conducerea Compartimentului Case tip Familial Sântana la data prezentă

- Daniel Hârcăian – șef Centru

Personalul responsabil pentru activitatea atelierelor și caselor de tineret

- Atelier Brutărie – Corban Dan
- Atelier tâmplărie – Cătană Dorel
- Atelier construcții – Hojda Valer
- Atelier croitorie – Bușta Violeta
- Atelier instalații sanitare – Savi Dimitrie
- Atelier îngrijitor la domiciliu – Enache Viorica
- Atelier bucătărie – Semidrean Stela
- Centrul de integrare, formate și ocupare profesională tineri - Enache Viorel
- Ferma Agricolă - Corban Dan și Viorica
- Case Tineret - Puia Gheorghe și Enache Viorel

Personalul responsabil și case în funcțiune la data prezentă

SOS 1

- Lucoaie Gheorghe

SOS 6

- Lazăr Viorica

SOS 7

- Mercea Dorina

SOS 8

- Costea Mariana

Famiile care au coordonat activitatea caselor de tip familial

CASA SOS 1

Familia Boar Dumitru și Antoneta
Familia Lucoaie Gheorghe și Jenica

CASA SOS 2

Familia Cătană Dorel și Silvia
Familia Savi Dimitrie și Liliana

CASA SOS 3

Familia Corban Dan și Viorica

CASA SOS 4

Familia Bușta Victor și Violeta

CASA SOS 5

Familia Bătrân Dorin și Alexandra

CASA SOS 6

Familia Budău Vasile și Mariana

CASA SOS 7

Familia Bugariu Marius și Camelia

CASA SOS 8 / CASA ROOF

Familia Costea Viorel și Mariana

CASA SOS 9 / CASA VERA

Familia Mircov Luluș și Sorina

BLOCUL SOCIAL

Familia Cuedan Mariana și Cosmin

CASA SOS 1 ZĂBRANI

Marușca Nicu și Iulia
Toderici Gheorghe și Cristina

CASA SOS 2-3 ZĂBRANI

Morariu Mihai și Dorina

CASA SOS 4 ZĂBRANI

Ferar Carmen și Sorin

Membrii Asociației SOS Copiii în anul 2021

- **Bucșa Liliana** – educator
- **Budău Vasile** – instructor de educație
- **Costea Mariana** – educator
- **Dessoulavy Pascal** - medic
- **Enache Marian** – administrator firmă
- **Enache Viorel** – pensionar
- **Enache Viorica** – pensionar
- **Ene Daniela** – educator
- **Ene Lucian** – șofer
- **Fericean Dana** - psihopedagog
- **Gencz Ioana** – educator
- **Hârcăian Daniel** – șef Compartiment case tip familial Sântana
- **Igreț Ioan** – muncitor
- **Kiș Aurel** – muncitor
- **Kiș Zorița** – muncitor
- **Kirchmann Edith** – psihopedagog
- **Korom Daniela** – educator casa SOS 1
- **Lazăr Viorica** – educator
- **Lazea Amelia** – economist DGF Arad
- **Lazea Bogdan** – asistent social DAS Arad
- **Lucoaie Gheorghe** – educator casa SOS 1
- **Lucoaie Jenica** – îngrijitor la domiciliu
- **Manole Daniela** – educator
- **Mercea Cornelia** – asistent social
- **Todea Voichița** – muncitor
- **Toma Cristian** – educator
- **Toma Mihaela** – asistent social
- **Toma Vasile** – educator
- **Vlad Ofelia** – asistent social

Proiectul Case tip familial Sântana a avut la bază Casa de copii școlari băieți Sântana care a funcționat în perioada 1980 – 1989 în două clădiri, asigurând îngrijirea, creșterea și educarea unui număr de 180 copii școlari, băieți aflați la vârsta de 7 – 18 ani.

Din septembrie 1990, Asociația SOS Copiii a lansat proiectul Case tip familial și a trecut la descentralizarea fostei instituții la nivel local (în comuna Sântana în 1990) și la nivel județean, (în orașul Lipova în 1992, municipiul Arad în 1993 și în comuna Zăbrani în 1995).

În decembrie 1990 a fost inaugurată prima casă de copii de tip familial din România, casa SOS 1 Sântana, iar în anii următori Asociația SOS Copiii Sântana a realizat 20 alternative instituționale pentru îngrijirea, creșterea, educarea și pregătirea pentru viață a copiilor și tinerilor aflați sub protecția statului.

~ Casa de copii școlari băieți Sântana ~

~ SOS 1 ~

~ SOS 2 ~

~ SOS 3 ~

~ SOS 4 ~

~ SOS 5 ~

~ SOS 6 ~

~ SOS 7 ~

~ Casa ROOF ~

~ Casa Vera ~

~ Casa Ana ~

~ Casa Carrefour ~

~ Casa Vio ~

~ Casa Wolfgang ~

~ Casa Kilzer, Lipova ~

~ Blocul Social Arad ~

~ SOS 1 Zăbrani ~

~ SOS 2 - 3 Zăbrani ~

~ SOS 4 Zăbrani ~

~ Atelier Tâmplărie / CIFOP ~

~ Atelier Brutărie / Sediul CTF Sântana ~

Activități educativ-formative în casele SOS Copiii

Zilnic, personalul de la fiecare casă a sprijinit și îndrumat copiii în rezolvarea temelor școlare. Anual, zeci de premii școlare îi răsplăteau pe cei silitori.

Activitățile casnice cotidiene urmăreau formarea deprinderilor de autonomie personală, de igienă, de conduită ordonată și responsabilă. Valoarea acestor activități constau în legătura nemijlocită care se crează între copil și adult pe parcursul realizării unor asemenea activități. Mamele caselor coordonau cu mintea, cu sufletul și cu mâna de gospodină toate aceste activități.

Activitățile gospodărești se adresau copiilor mai mari, copii care erau cuprinși în diferite munci de întreținere și autototare a casei. Așa cum în viața reală, fiecare dintre noi atunci când avem probleme căutăm soluții, la fel și în casele de tip familial, prin discuții, gând și faptă comună se asigura confortul și standardul casei, binele tuturor.

Și nu de puține ori, în urma acestor activități, copiii își alegeau meseria și drumul în viața autonomă și responsabilă. Tații casei și personalul muncitor coordonau aceste activități, iar copiii erau harnici, mândri și spuneau tuturor: aceasta este casa mea.

Activitățile de creativitate se desfășurau sub forma unor cercuri tehnico aplicative și erau coordonate de tații sau mamele cu aptitudini într-un anumit domeniu. Cercul respectiv reunea copii talentați din mai multe case, iar activitățile desfășurate asigurau o dezvoltare a motricității fine și a personalității. Efectul terapeutic și dezvoltarea unor aptitudini erau alte câștiguri pentru practicantii acestor activități. În același timp, produsele realizate asigurau un mic buget care era folosit pentru premiarea copiilor, pentru cumpărarea de materiale și materii prime, pentru organizarea unor tabere și expediții cu autogospodărire.

Activitățile culturale sportive, de timp liber și vacanță erau iubite și așteptate cu nerăbdare. Jocurile, taberele, excursiile și expedițiile, întrecerile sportive, confruntarea cu tine însuși, emoțiile, toate acestea erau cele mai bune și cele mai memorabile lecții de viață. Copiii trebuiau să vadă, să știe, să simtă că noi, adulții, le pregătim terenul, le sugerăm soluții, îi asigurăm că suntem alături, împreună.

Activități de inițiere, formare și ocupare profesională

Activitățile de inițiere și practică profesională au sprijinit orientarea școlară și profesională a copiilor și au asigurat acestora un mediu și o atmosferă de inițiere și activitate practică productivă, iar pentru absolvenți chiar și un loc temporar de muncă. Viața se învață, iar copiii pe care i-am crescut știu să îngrijească flori și legume, știu să deretice, să întrețină o locuință, să facă mici reparații la o casă, au învățat o meserie, iar noi putem spune că din mintea, sufletul și și mâinile noastre am crescut oameni.

Atelier brutărie

Atelier tâmplărie

Atelier construcții

Atelier instalații sanitare

Atelier croitorie

Atelier îngrijitor la domiciliu

Atelier bucătărie

Atelier ferma agricolă

Îmbunătățirea condițiilor materiale din școlile și centrele de plasament din Sântana și județul Arad:

- Realizarea instalației de încălzire centrală la clădirea Grădiniței PN 2 din Sântana; lucrare realizată de echipa de adolescenți – tineri din casele de tip familial, sub coordonarea lui Savi Dimitrie, tată la casa tip familial SOS 2
- Fabricarea mobilierului, dotarea Centrului de Plasament Petriș cu mobilier nou; zugrăveli și repararea instalațiilor sanitare la același centru; lucrări realizate cu adolescenții și tinerii din casele de tip familial sub coordonarea lui Cătană Dorel, maistru atelier tâmplărie și Hojda Valer, maistru atelier construcții.
- Dotarea sălilor de clasă și a atelierelor din 8 școli din județul Arad; program în colaborare cu Fondation du Levant – Programul Puissance L, Elveția, coordonat de Viorel Enache

- Sprijin material și financiar ptr. tinerii proveniți din casele de tip familial pentru repararea, amenajarea și dotarea locuinței

- Sprijin și participare efectivă la evenimentele majore ale vieții copiilor din casele de tip familial

Cu siguranță a fost și va continua o evoluție în sistemul de protecție al copiilor aflați în dificultate. Dar ce am visat noi și ceea ce am reușit să facem în primii ani de activitate nu s-a mai făcut și nici nu este posibil a se mai face vreodată.

Pentru că noi ne-am propus să oferim nu doar o farfurie de mâncare și un adăpost mai bun; noi am visat, și pentru un timp am reușit, să oferim copiilor din inima, mâinile și mintea noastră o familie, o casă, un viitor. Am dorit să oferim copiilor nostri un ajutor în pregătirea școlară și învățarea unei meserii, o viață socială cât mai bogată, experiențe și deprinderi de viață familială și gospodărească; am dorit să alungăm îndoiala din sufletul lor și să-i facem să creadă că ceea ce este valabil pentru alții este valabil și pentru ei. Noi, cei care am fost împreună, am reușit să transformăm un vis în realitate, iar pe cei care nu au vrut, nu au crezut în visul nostru, i-am înțeles.

Broșura aceasta își propune să nu uităm că pentru un moment din viața noastră am împărtășit un vis frumos, curat, adevărat, un vis pe care l-am văzut împlinit pentru un timp și care merită păstrat de fiecare dintre noi împreună cu cele mai dragi amintiri.

**Asociația
SOS COPIII SÂNTANA**

Colectiv de redacție:

- Enache Viorel
- Hârcăian Daniel
- Mercea Cornelia
- Ene Daniela
- Puia Gheorghe

Am transmis experiența noastră la Casele de copii din Județul Arad și din țară!

Cătălin
Realizările din 1993
existat mult...

**Copilul în dificultate și
nevoile sale**
ARAD 1997

PROIECT
PROIECTUL DE ACTIVITĂȚI
DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU
COPILII ÎN DIFICULTATE
DISTRICTELOR 1997

NGO GRAND PROIECT
ASOCIAȚIA SOS COPIII
Proiectul nr. 1000
Tutela pedagogică
Metodele interactivă de învățare
a limbii române în mediul Arad
RAPORT FINAL
mai 1999 - septembrie 1997

**JOCURI
PENTRU COPII**

**SPRE O NOUĂ
EDUCAȚIE ÎN CASE
DE COPII**
ARAD
1992

**SPRE O
EDUCAȚIE
DE**

**SPRE O NOUĂ
EDUCAȚIE ÎN CASELE
DE COPII**
ARAD
1996

**CASELE DE COPII
DE TIP FAMILIAL**

DEFINAMANTUL PENTRU PROTEȚIA
COPILILOR
DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU PROTEȚIA
DREPTURILOR COPILULUI ARAD
ASOCIAȚIA S.O.S. COPII BĂNTANA
p.p. nr. 8, tel. 0571 402 109
REPERAT privind Asociația SOS Copii
Asociația SOS Copii, din cadrul județului Arad
a fost înființată în anul 1990.
La activitatea de îngrijire și de educație a copiilor
din județ, Asociația SOS Copii a realizat programe
de protecție pentru copiii și tinerii aflați în
situații defavorizate, în vederea de a
asigura marile lor probleme, care pot fi
rezolvate de către ei înșiși sau prin intermediul
Asociației SOS Copii sau organizațiilor partenere.
Asociația SOS Copii este interesată să promoveze
dezvoltarea socială și educațională a copiilor și
tinerilor aflați în situații defavorizate și să
asigure protecția și îngrijirea acestor copii.

**JOCURI
PENTRU COPII**
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ARAD
CASA CORPULUI DIDACTIC
ASOCIAȚIA SOS COPIII
**SPRE O NOUĂ
EDUCAȚIE ÎN CASELE
DE COPII**
ARAD
1996

DEFINAMANTUL PENTRU PROTEȚIA COPILILOR
DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU PROTEȚIA
DREPTURILOR COPILULUI
ASOCIAȚIA SOS COPII
Caietul grupei
ARAD
1997

